

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

De Quinque aliis gradibus proficientium in vita spirituali. Cap. x.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

sa, cōcupiscētiā, quæ nos carnis illecebris inescabat.

Secundus gradus est, cū incipientes, non tantūm grauiā peccata fugiūt, sed à leuibz quoque peccatis abhorrent. Quæ licet omnino in hac morte vitali, vitare non possint, cū scripta sit: Nemo mundus à sorde, neque infans, cuius est vnus diei vita super terram; possunt tamen quotidie minuire; possunt in dies leuiora facere, possunt nullam ex malitia. & ex professo committere, possunt, quæ ignorantia, & infirmitate faciunt, statim cōfessione abluere, & amaris lachrymis deplorare. Istum autem gradum ille tenuit qui dicebat: Tribulationes cordis mei multiplicatæ sunt, de necessitatibus meis erue me.]Necessitates istæ (inquit Hugo) molestiæ, & tentationes sunt, quæ ex carne proueniunt, & omnino vitari non possunt.] Quas, vt euadamus nobis proclamā lum est. Leuui oculos meos in mōtes, vnde veniet auxilium mihi: Auxilium meum à Domino, qui fecit cœlū, & terram.] Nam manus Domini factoris cœli & terræ, est, quæ nos terrestres, id est, infirmos, in cœlestes cōuertet, & meditatio montiū, id est, vitæ sãctorū, sepe à leuioribus etiā peccatis abducat.

Tertius gradus est, omnium rerum externarum contemptio, & diuitiarum honorum, ac dignitatum derelictio: Cū scilicet quis hæc, vel affectu, & voluntate abiicit, illud Dauidis obseruans: Diuitiæ si affluant, nolite cor apponere,] vel si status ferat, actu & operatione derelinquit. Ad hunc autem gradum peruenerunt Apostoli, quando dicebant: Ecce nos reliquimus omnia, & sequuti sumus te, quid ergo erit nobis? Omnia namque reliquisse est, vniuersa temporalia, quæ extra nos sunt, non solūm affectu, sed actu etiam abiicisse. Et, duabus aliis præsuppositis, ab isto gradu vniuersi religiosi debent vt tam religiosam incipere. Sapienter enim dixit Laurentius Iustinianus, quosdam spirituales gradus enumerans. Ascensionis huius initium est, vt derelinquas tua, quo quietius habites tecum. Tecum autem habitare voluit Deus, quatenus in te spiritualiter discas abnegate te ipsum. Hoc nēpe si peregeris, diligenter interioris pacis, atque virtutis illeceus dulcedine magni æstimabis crucē tollere, & ire post Christum.] In hoc autem gradu existēs canit. Lætatus sum in his, quæ dicta sunt mihi, in domū Domini ibimus.] Videns, quod sibi ob hanc temporalium contempionem cœleste præmium promissum est. Nam ab hac sententia Dominus quemdam sermonem est exorditus. Beati pauperes spiritu quoniam ipsorum est regnum celorum.]

Quartus gradus est, castigatio corporis, sēsus cōhibitiō, vniuersorumq; carnaliū mortificatio vitiorum, Cuius meminit Paulus dicens: Castigo corpus meum, & in seruitutem redigo, ne fortē cū aliis prædicauerim, ipse reprobus efficiar.] Hunc autē gradū omnes illi possidēt, qui delicias, & voluptates deserentes, corpus suum discreta quadam, & rationi cōsona mortificatione castigant, & omnia vitia cordis sui magno mentis feruore extirpare contendunt. Isti profectō habitum gestant militū Christi, quæ afflictio corporis est, & aliquod indicium properatium in cœlū. Nam (vt inquit Basilius) vt optimus corporis habit⁹, & coloris bonitas, pugilē à cæteris distinguit, sic Christianum à cæteris macilentia corporis, pallorq; deflorescens, qui continentia veluti adiūctus est comes. Indicio est enim Christi mādatorum verē pugilē esse, qui in infirmitate corporis aduersarium suum in lucta prosternit, & quā potēs sit, in pietatis certaminibus declarat, cōueniētē verbis illius. Cū in infirmo, tunc potēs sum.] Istis se ita affligentibus, & sua corpora castigantibus, cōuenit lu-

mina in cœlum attollere, atque ita dicere. Ad te leuauī oculos meos, qui habitas in cœlis.] Dei enim contemplatiō necessaria est, & cœlestium bonorum, quæ speramus consideratio, vt arctā penitentia viam alacriter arripiamus.

Quintus gradus est abnegatio proprii consilij, & propria conculeatio volūtatis: quam qui cū corporis, ac omnī vitiorū mortificatione, non fuerit cōfectatus, frustra bona externa contempserit, & vitam religiosam arripuit. Dedit enim Domino lutū auri, & argenti, & sterces diuitiarū, & gemmas iudicij, & volūtatis sibi retinuit. Dedit corpus suum, & postea quærendo delicia, & voluptates, iterum vsurpauit. Hæc est lepra cordis (inquit Bernardus) propria volūtatis, & propriū cōsilium. Lepra nimis pessima, eoq; perniciosior, quo magis interior. Quā Dominus nos vitare suo exemplo præcipit, dicens ad Patrem: Non meā voluntas, sed tua fiat.] Si enim Christus voluntatem bonam naturālē abiicit, vt meliōri spiritui se subiiceret, quantō magis debemus nos, vt Deo subditi simus, malas voluntates abnegare? His autē, qui propriū iudiciū, & voluntatem deponunt, sequens Psalmus optimē cōuenit. Nisi quia Dominus erat in nobis, dicat nunc Israel, nisi quia Dominus erat in nobis. Cū exurgerēt homines in nos, fortē viuos deglutissent nos.] Quoniam Dominus in corde eorum residens, potenter facit, ne ab hominibus, id est, a semetipsis, & à suis prauis voluntatibus deglutiantur, & aquis mærorū, quæ à propria volūtate manāt, absorbeantur. Hos tres postremos incipientiū gradus, sub nomine trium abrenuntiationū, Ioannes Cassianus elegatē expressit. Prima (inquit) est, qua corporaliter vniuersas diuitias mundi, facultatesq; contēnimus. Secunda, qua mores, ac vitia, affectūq; pristinos animi, carnisq; respiciunt. Tertia, qua nientem nostram de præsentibus vniuersis, ac vitiabilibus euocātes, futura tantūmodo cōtemplamur, & ea quæ sunt inuisibilia cōcupiscimus. Quæ tria, vt simul perficiantur, etiā Abrahæ legimus Dominū præcepisse, cū dixit: Exi de terra tua, & de cognatione tua, & de domo Patris tui.] Primū dixit: Exi de terra tua, id est, de facultatibus mundi huius, opibusq; terrenis. Secundō, de cognatione tua,] id est, de conuersatione & moribus, vitiisq; prioribus, quæ nobis à nostra natiuitate coherentia, velut affinitate quadā, & consanguinitate, cognata sunt. Tertio, de domo patris tui,] id est, de omni memoria mundi huius, quæ oculorū occurrit obtutibus. Sic ille. Nec immerito hæc cogitationum abiectio, mortificationi voluntatis & consilij aptata est, quoniam sine illa, nemo noxias cogitationes abiiciet, neque mentis tenebit puritatem. Ecce gradus incipientiū, in quibus ascendendis satis habes, quod labores, & si nondum eos ascendisti, adhuc in paruulorum numero computaberis.

De quinque aliis gradibus proficientium in vita spirituali. CAPVT X.

SIC vt incipientes sunt, à malo recedunt, & vniuersa vitia cordis extirpāt, ita proficiētēs appellamus eos, qui in bono virtutis se exercent, & dona mentē exornātia, tū oratione, & gemitibus à Deo impetrāt, tū proprio labore diuinæ gratiæ subnixo, comparare nituntur. Postquam ergo religiosi viti infantiam vitæ spiritualis præterierunt, hoc proficientium stadium debent magna celeritate percurrere, quod in quinque gradus, aut ascensiones asserimus distributum.

Iob. 14. 4.
 Iuxta 70.

Psal. 24.
 17.

Hugo.

Psal. 120.
 1.

Psal. 61.
 11.

Matt. 19.
 27.

Iustin.

Psal. 121.
 1.

Matt. 5.
 3.

1. Cor. 9.
 27.

Basili. reg.
 17. ad finem.

2. Cor. 2.
 18.

Psa. 122.
 1.

Bern. ser.
 7. de resur.
 reit.

Luca 22.
 42.

Psa. 123.
 1.

Cassi. col.
 3. c. 6.

Gen. 12.
 1.

Primus gradus in vita spirituali proficiendum est, virtutum omnium acquisitio. Cum scilicet quis praedictis malis abiectis, virtutis decore exoptat, & humilitatis, mansuetudinis, obedientiae, vniuersorumque bonorum habituum iura custodit. Quorum praesidio, non tantum se continet, sicut cum in statu mortificationis residet, sed plane regnat, & cum magna tranquillitate suis affectibus dominatur. Hoc regnum omnino cupere debemus, vt in regno caelesti, plusquam commune gloria assequamur. Ad quod nos monet Richardus Victorinus, qui propositis duobus regnis, temporali, quo quis praestit hominibus, & spirituali, quo suis affectibus imperat, ita subiungit. Sed illud vitare, & fugere omnino oportet, sicut magistra veritas proprio exemplo nos docet: Istud autem debemus desiderare, & querere, & cum summo desiderio postulare, & cum propheta supplicare: Da imperium tuum puero tuo. Quod autem Dauid hoc spirituale regnum postulerit, ita confirmat. Numquid nam quaelo animam prophetalem tanta ambitionis credere oportet, vt regnum Israeliticum a Domino peteret, & ab eiusmodi eum petitione nec saltem pudor cohiberet? Sed si non potuit cohibere linguam, ne hoc peteret, cur saltem non prohibuit manum, ne tale aliquid scriberet? Sed ablit de anima tam sancta, & anima prophetae tale aliquid suscipari. Sed tale vtrique regnum, vel imperium de Domini pietate postulabat, vnde salutis suae prouentum, vel prouectum sperabat. Hoc ergo spirituale regnum virtutum affectantes, si confidunt in Domino, erunt sicut mons Sion, fortes & insuperabiles erunt: nam virtutum acie, omnes prauos subiicient affectus, & habitantes in Ierusalem, hoc est in statu perfecta virtutis, in quo tandem se ostentat pax, si perseuerare voluerint, numquam mutabilitatem, aut casum admittent. Montes quidem, hoc est, Angeli sancti, in circuitu eorum, quos vitae puritate sui similes esse conspiciunt, & Dominus in circuitu populi sui, illius scilicet, qui virtutum actibus meruit appellari populus Dei, ex hoc nunc, & vsque in saeculum.]

Ex hoc gradu ad secundum perueniunt, qui in hoc re vera consistit, vt illi, qui cura & labore virtutes acquisierunt, facti sint aliis virtutum exemplum. Indicium namque non cuiuscumque, sed excellentis cuiusdam virtutis est, inter bonos lucere, atque inter perfectos caput erigere: sicut Saul, qui stans in medio populi, altior fuit vniuerso populo ab humero, & sursum: & aliis, qui populo in exemplum virtutis dati sunt, maioris perfectionis semitas demonstrare. His optime congruit illud Pauli: Christi bonus odor sumus Deo in his, qui salui sunt, & in his, qui perierunt. O admirabilis odor, qui Deo suavis est, & bonus bonis, & bonus etiam malis? Quibus tamen licet bonus odor sit, est odor mortis, quoniam bonorum exemplis non proficiunt, inter epulas sibi ministratas esuriunt, & ipsius lucis susceptione caecantur. Bonum quoque exemplum sua excellenti virtute praestates, canere possunt, In conuertendo Dominus captiuitatem Sion, facti sumus sicut consolati. Conuertente enim Domino eorum seruitutem, qua vitis seruiebant, in statum tam felicem, vt aliis etiam sint causa libertatis, & bonae vitae, quid ni consolentur? Quid ni os eorum gaudio, & lingua exultatione repleatur? Verè dicitur inter gentes: Magnificauit Dominus facere cum eis, quia illos inter magnos, maiores fecit, vt tamquam soles quidam in medio astrorum resplendeant.

Non erit illis difficile ad tertium gradum ascendere, vt scilicet per ostensionem sanctissimae vitae, apud alios opinionem sanctitatis adepta, potentes sint verbo, vt quod antea opere docuerunt, valeant postea,

A sermone persuadere, & doctrina monstrare. Hic gradus secundum Gregorium, in Aegyptiis adubratum est, qui dum erant liberi frumentum ad quod tantum impetrant, serui autem Pharaonis effecti, non tantum ad esum, sed etiam ad semen percipiunt. Sic enim nos liberi, id est, nostrae libertati, & voluntati vacantes, interdum verbo Dei paschimur, at serui Christi facti, & odorem virtutis ex nobis spirantes, verbo praedicationis in bonum aliorum replemur. Neque verò putandum est istum gradum ad solos doctos & literatos pertinere. Idiotarum namque, qui bono exemplo alios edificant, solent etiam verbo efficaci repleti, & oratione quadam simplici, agresti, & inculta, aliquando magis persuadent, & perfectius spiritus difficultates attingunt, quam alij, qui non in propria conscientia, sed in mortuis voluminibus res spirituales prelegerunt. Quare sapienter monet Cassianus, ne quemquam debere propriae scientiae fidere, neque imperitiam fratris illiterati contemnere. Quia saepe accidit (ait) vt ille interdum, qui actioris ingenij, scientiaque maioris est, aliquid falsum mere cocipiat, & ille, qui tardioris ingenij, ac minoris est meriti, rectius aliquid verum que persentiat. Sed ille, qui ex abundantia virtutis verba potentia, & efficacia ad persuadendum eructat, nequaquam sibi ipsi confidat; nam in isto gradu, ne in superbia rupem impingat, illum Psalmum sibi proferendum inueniet. Nisi Dominus edificauerit domum, in vanum laborauerunt, qui aedificat eam. Nisi Dominus custodierit ciuitatem, frustra vigilat, qui custodit eam. Licet nos loquamur, Dominus tamen est, qui in audientium cordibus tela virtutis extruit; Dominus est, qui aedificata custodit. Itaque, neque qui plantat est aliquid, neque qui rigat, sed qui incrementum dat Deus.]

Merito ergo quartus gradus proficientium erit, si postquam virtutes acquisisti, alios sodales tuos sanctitatis exemplo promouisti, & verbo virtutis ad omnem perfectionem incitasti, te ipsum sub pedibus omnium constituas; & tanquam vermiculum abiectissimum, omnium te infimum reputes, & versissima humilitate contemnas. Magna res humilitas, quae ipsa virtus existens, omnium est decor virtutum, exemplum sanctitatis, aliis exhibita perficit, doctrinam confirmat, & si deficiat, vniuersa dona, quae accepimus, periculosa reddit, atque suspecta. Recte profecto dixit Richardus Victorinus: Maximus nempe est animae decor, si post omnium virtutum perfectionem, quis humilitatem possideat, & cum magni sit meriti, magnam se esse nesciat. Magnam se nesciebat Beatus Iob, qui dicebat: Si simplex fuero, hoc ipsum ignorabit anima mea. Parua quippe bona sua estimabat, quia saepe ad maiora feruebat. Qui & paulo superius, magna assuetudine affirmauerat, Magnum Antonium nulla virtute apud Dominum tam mirabiliter exaltatum, quae post tantos superatos labores, eximia humilitate, & sui ipsius versissima deiectione. Itaque vniuersis virtutibus comparatis, & magnis laboribus in conuersione animatum susceptis, te vilissimum, & abiectissimum reputas, neque honorem a fratribus, neque auctoritatem apud externos, neque priuilegia a praelatis exquiris, sed ac si esses rudis nouit, te tractari, corrigi, & exercere permittis, te supra tres praedictos gradus, ad quartum ascendisse non dubites. Beatus profecto eris. Quia beati omnes qui timet Dominum, qui ambulat in viis eius. Na qui sunt, qui timet Dominum, nisi humiles? Dicente Domino per Isaiam: Ad quem respiciam, nisi ad pauperculum, & contritum spiritu, & tremetem sermones meos? Tremor iste est paupertatis, & correctionis spiritus, id est, humilitatis effectus. Et qui sunt, qui ambulat in viis Domini, nisi humiles? Cum ipse dixit

Gregor. 6. mor. c. 16.

Cassia. co. 16. c. 12.

Psal. 126. 1. 2.

1. Cor. 3. 7.

Richard. in cap. c. 3.

Iob 9. 21.

Isa. 66. 2.

Richard. de conuictioe seuerit. c. 31.

Psal. 85. 16.

Psal. 124.

1. Reg. 10. 23.

2. Cor. 1. 5.

Psal. 125. 1.

Iohan. 14. 6.

Matt. 11. 29. Psal. 127. 2.

Gregor. 1. mor.

Tobia 12. 13.

Psal. 128. 1. 2.

Iob 31. 37.

viam nostram, imò ipse, qui est via, veritas, & vita.] duos A nobis ostenderit vias suas, mansuetudinem, & humilitatem, per quas post ipsum ambulemus, eiusque vestigia sequamur, dicens: Discite a me, quia mitis sum, & humilis corde.] Isti re vera labores manuum suarum manducabunt, & quia manducabunt beati sunt, & bene sibi erit. Labores manuum suarum comedunt, quia, cum studio virtutum, & prædicationis cura honorem, aut laudem humanam non querant, quod proprium est superbiorum, & arrogantium, sed solam diuinam laudem exquirant, suis laboribus, tanquam cibis delicatis viuunt, nutriuntur, & spiritu sanctitatis intransantur. Ob id autem beati sunt in spe, quia & felicitatem suorum laborum præmium accipiet. Bene illis erit, cum præmium, quod in terra detrectarunt, in caelo possidebunt.

Non est autem hoc loco sistendum, sed ultra progrediendum est, ut scilicet, qui didicerunt humiliari, discant & sustinere. Solet enim quandoque contingere, eos, qui sanctè vixerunt, & alios suo exemplo, & doctrina iuuauerunt, non solum à malis, sed etiam à bonis, bono zelo, licet non secundum scientiam, persecutionem pati, suarum virtutum contemptum videre, suorum laborum obmurmurationes audire.

Quintus ergo gradus in vita spirituali proficientium est, si patientiam habeant, & detractiones, irrisiones, deiectiones mansuetè sustineant. Hoc autem maioris perfectionis esse quam si inter laudationes fratrum, & gratitudinem prælatorum labores virtutum teneret, docet Beatus Gregorius de Sancto Iob, dicens: Notum erat, quia seruire Deo inter dona noverat, sed dignum fuit, ut districtio seueritatis inquireret, utrum deuotus Deo inter flagella permaneret.] Et sane non magnum mihi videtur laborare inter eos, qui nos laudant, & benefacere illis, qui nos amant, laudibus extollunt, & propter bona à nobis suscepta gratias referunt, sed valde magnum erit si inter persecutiones, & contemptus, & detractiones, incepto virtutum seruiore, non lassescamus, neque locum nostrum deseramus. Igitur tu, qui ad quartum huius vite gradum euectus, in afflictione contristatus es, in persecutionibus cecidisti, in detractionibus defecisti, concipe animos, surge iterum, & captos labores prosequere. Quia enim acceptus eras Deo, necesse fuit, ut tætaribus probaret tescis inter mala, & afflictiones in bono perseveras, verbis Psalmi sequentis poteris gloriari, sic tota animi deuotione decantans. Sæpe expugnauerunt me à iuuentute mea, etenim non potuerunt mihi.] In iuuentute expugnatus es, hoc est, in statu proficiendi, qui iam pueritiam incipientium excessit, status autem iuuentutis, tempus est vitium, & fortitudinis, atque adeo tempus victoriæ. Ita adimplebis illud Iob: Per singulos gradus meos pronuntiabo illum, & quasi principi offeram eum.] Nam in hoc gradu sine dubio difficiliore, & pleno laboribus, virtutem non deferens, innocentie tue sententiam, à Domino suo tempore ferendam pronuncias, & ipsi summo principi offers, dum ab illo omnia bona te habere cognoscis.

De quinque gradibus perfectorum in vita spirituali.

CAPVT XI.

Vt prædictos gradus vite spiritualis ascēdit, & ex amore Dei omnia, quæ diximus, opera virtutis exercet, tanquam in charitate radicatus, atque fundatus, potest vocari perfectus.

Nam perfectus est, (vt in sequenti tractatione dicemus) qui perfectam charitatem assequitur. Manifestum est autem tantum sui ac rerum terrenarum despectionem, tantam virtutum omnium excellentiam, tantam humilitatis, & patientie plenitudinem, sine perfecta charitate haberi non posse. Præsertim cum scriptum sit: Patientia opus perfectum habet.] Sed qui ita perfectus est, adhuc habet maiorem altitudinem spiritualis vite, ad quam Dei beneficio valeat ascendere, quam illi in quinque gradibus distributam proponimus.

Primus est, cum anima, orationis ac familiaritatis diuinæ secretum ingreditur, mente cum celestibus spiritibus commoratur, ac cum summo caelorum rege nouit miscere colloquia. In hoc gradu constituta, o bone Deus, quantum potest in sanctitate proficere, & se ipsam in dies magis, ac magis attollere. Hic externas occupationes minime necessarias deserit, colloquia cum hominibus, quæ vitari possunt, sine dispendio charitatis derelinquit, vt hanc nobilissimam occupationem orationis teneat, totoque intellectu, & affectu suo sponso dulcissimo copuletur. Hic, magnitudine huius diuinæ communicationis concepta, & omnibus temporalibus rebus spreis, sola spiritualia, & diuina concupiscit, his acquirendis intendit, illa in ore versat, mente reuoluit, & occupationibus ex obedientia, aut ex necessitate susceptis, prudenter immiscet. Hic, anima iam magis in oratione versata, sensuum ac spiritus operationes distinguit, cogitationem à ratione, & rationem ab intelligentia distinguit, Lumen naturale à supernaturali, amorem cordis ab amore voluntatis, & vno nomine, à corporalibus spiritualia discernit. Hic, consolationum differentias intelligit, & quæ à natura ipsa tenentur, atque benigna, aut à maligno spiritu immixta, aut ab Spiritu sancto prærogata sit, non difficulter aduertit. Nec non inter motus internos discrimen constituit, & quæ tentatio aduersarij sit sub specie boni, quæ verò inspiratio ab auctore bonitatis procedens, diuina luce persufa cognoscit. Hic aliquando ita species corporeas derelinquit, vt Deum sine corporali imagine contempletur, sine praua cognitione diligat, & intra se ipsam iugiter æternum regem inspiciens, adoret, & colat illum in spiritu & veritate. Hæc omnia dona Dei, & alia innumerabilia in hoc vite spiritualis gradu animæ conceduntur, non semper omnia, sed nunc ista, nunc illa, quæ Dominum adorans, & silens prætereo. ne in res mihi vix auditas, & non experientia cognitatas, sed in sanctorum voluminibus lectas, insolenter irrumpam. Hunc certè gradum sanctus propheta suspirabat cum pennis colubæ deposcebat, vt volaret, & requiesceret, cum diuinam familiaritatem sitiens dicebat: Sitiuit anima mea ad Deum fortem vitium, quando veniam, & apparebo ante faciem Dei.] Hic & Abacuc cupiebat, illis verbis: Ingrediatui putredo in ossibus meis, & subter me scaeat, vt requiescam in die tribulationis, vt ascendam ad populum accinctum nostrum.] Ego diem tribulationis, omnem hanc vitam mortalem intelligo, in qua tranquillitatem habeo, cum inter populum accinctum, id est, inter vitos orationi deditos, & ad omnia bona expeditos requiesco. Hic denique sequas Psalmus denotat, dum regius vates de profundis suæ vilitatis clamat, suam orationem exaudiri postulat, & aures Domini attentas ad audiendum suum desiderium exposcit.

Non tamen putandum est tantam donorum copiam, & bonorum magnitudinem animæ attribui, vt in illis tanquam in fine sui cursus conquiescat, sed tunc, vt prædicta mortificationis, ac virtutum opera suauiter perferat, tum vt in quatuor sequentes gradus venire

Iacob. 1. 4.

Psal. 43. abac. 3. 16.

Psal. 129. 1.